

LIETUVOS RESPUBLIKOS
CIVILINIO KODEKSO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2024 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 1.16 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 1.16 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Užsienio ~~piliečiai~~ **piliečiams** ir ~~asmenys~~ **asmenims** be pilietybės, nuolat gyvenantys ~~gyvenantiems~~ Lietuvos Respublikoje, ~~pripažinti neveiksniais tam tikrose srityse ar ribotai veiksniais tam tikrose srityse ar jiems~~ teikiama pagalba priimant sprendimus **ar taikomos kitos veiksnumą padedančios įgyvendinti priemonės** Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.“

2 straipsnis. 1.35 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 1.35 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Bylos, susijusios su pilnamečių asmenų globa ~~ar rūpyba~~, priklauso Lietuvos Respublikos teismų jurisdikcijai, jeigu tokio asmens nuolatinė gyvenamoji ar turto buvimo vieta yra Lietuvos Respublikoje.“

3 straipsnis. 1.84 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 1.84 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„1.84 straipsnis. ~~Neveiksnaus fizinio~~ **Fizinio** asmens sudaryto sandorio pripažinimas negaliojančiu

1. Nepilnamečio iki keturiolikos metų sudarytas sandoris negalioja, išskyrus smulkius buitinius sandorius, kuriuos pagal šį kodeksą ir kitus įstatymus nepilnamečiai iki keturiolikos metų gali sudaryti savarankiškai.

2. ~~Pilnamečio fizinio fizinio~~ asmens, ~~kuris dėl psichikos ir elgesio sutrikimo įstatymų nustatyta tvarka yra pripažintas neveiksniu tam tikroje srityje, toje srityje~~ **kuriam nustatyta globa**, sudarytas sandoris negalioja. **Pilnamečio fizinio asmens, kuris dėl savo asmeninių gebėjimų sutrikimo ar nepakankamumo negali apginti savo turtinių interesų ir kurio turtui paskirtas administratorius, sudarytas turtinis sandoris negalioja, išskyrus smulkius buitinius sandorius ir kitus sandorius, kuriuos pagal šį kodeksą toks pilnametis fizinis asmuo gali sudaryti savarankiškai.**

3. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyse numatytais atvejais, be šio kodekso 1.80 straipsnio 2 dalyje numatytų pasekmių, ~~veiksniųjų sandorio~~ šalis privalo atlyginti antrajai **sandorio** šaliai, **nurodytai šio straipsnio 1 ar 2 dalyje**, šios turėtas išlaidas, taip pat jos turto netekimą ar sužalojimą, jeigu ~~veiksniųjų pirmoji~~ šalis žinojo arba turėjo žinoti, kad antroji šalis ~~yra neveiksni šioje srityje~~ **negalėjo sudaryti sandorio dėl šio straipsnio 1 ar 2 dalyje nurodytų aplinkybių.**

4. Ieškinį dėl tokio sandorio pripažinimo negaliojančiu gali pareikšti ~~neveiksnaus tam tikroje srityje~~ asmens atstovai pagal įstatymą, **asmens turto administratorius** ir prokuroras. Jeigu sandoris yra naudingas ~~neveiksniui tam tikroje srityje~~ asmeniui, jo atstovas pagal įstatymą **arba jo turto administratorius** įstatymų nustatyta tvarka sandorį gali patvirtinti.“

4 straipsnis. 1.85 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 1.85 straipsnio pavadinimą ir jį išdėstyti taip:

„1.85 straipsnis. ~~Ribotai veiksnaus fizinio asmens ir fizinio~~ **Fizinio** asmens, kuris sprendimus tam tikroje srityje priima naudodamasis pagalba, nesinaudojant pagalba sudarytų sandorių pripažinimas negaliojančiais“.

2. Pripažinti netekusia galios 1.85 straipsnio 1 dalį.

1. ~~Fizinio asmens, kurio veiksnumas apribotas tam tikroje srityje dėl psichikos ir elgesio sutrikimo, toje srityje be rūpintojo sutikimo sudarytas sandoris gali būti teismo tvarka pripažintas negaliojančiu pagal rūpintojo ar prokuroro ieškinį.~~

3. Pripažinti netekusia galios 1.85 straipsnio 4 dalį.

4. ~~Rūpintojas gali duoti sutikimą sudaryti sandorį ir po jo sudarymo, jeigu sandoris yra naudingas asmeniui, kurio veiksnumas apribotas tam tikroje srityje.~~

5 straipsnis. 1.129 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 1.129 straipsnio 1 dalies 4 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4) jeigu ~~neveiksniui tam tikroje srityje ar ribotai veiksniam tam tikroje srityje~~ **pilnamečiam** asmeniui, kuris negali suvokti savo veiksmų reikšmės ar jų valdyti, pradėta globos paskyrimo procedūra ir nepaskirtas globėjas ~~ar rūpintojas~~“.

6 straipsnis. Antrosios knygos I dalies I skyriaus trečiojo skirsnio pavadinimo pakeitimas

Pakeisti antrosios knygos I dalies I skyriaus trečiojo skirsnio pavadinimą ir jį išdėstyti taip:

„TREČIASIS SKIRSNIS
FIZINIO ASMENS PRIPAŽINIMAS NEVEIKSNIU AR RIBOTAI VEIKSNIU
GLOBOS IR PAGALBOS PRIEMONIŲ REGISTRAS“.

7 straipsnis. 2.10, 2.10¹ ir 2.11 straipsnių pripažinimas netekusiais galios

Pripažinti netekusiais galios 2.10, 2.10¹ ir 2.11 straipsnius.

2.10 straipsnis. ~~Fizinio asmens pripažinimas neveiksniu tam tikroje srityje~~

1. ~~Fizinis asmuo, kuris dėl psichikos ir elgesio sutrikimo negali suprasti savo veiksmų tam tikroje srityje reikšmės ar jų valdyti, gali būti teismo tvarka pripažintas neveiksniu toje srityje. Neveiksniui tam tikroje srityje asmeniui šioje srityje yra nustatoma globa.~~

2. ~~Teismas sprendime nurodo baigtinį sričių, kuriose asmuo pripažinstamas neveiksniu, sąrašą. Pripažinto neveiksniu tam tikroje srityje asmens vardu sandorius toje srityje sudaro jo globėjas. Globėjo teises ir pareigas nustato šio kodekso trečiosios knygos normos.~~

3. ~~Jeigu pripažintas neveiksniu tam tikroje srityje asmuo pasveiksta arba jo sveikata labai pagerėja, teismas pripažįsta jį veiksnium toje srityje. Įsiteisėjus teismo sprendimui, tokiam asmeniui nustatyta globa toje srityje pasibaigia.~~

4. ~~Prašymą paskirti asmeniui globą pripažinti asmenį neveiksniu tam tikroje srityje turi teisę paduoti to asmens sutuoktinis, tėvai, pilnamečiai vaikai, globos (rūpybos) institucija arba prokuroras. Jie taip pat turi teisę kreiptis į teismą dėl asmens pripažinimo visiškai veiksnium ar veiksnium toje srityje, kurioje asmuo yra pripažintas neveiksniu. Dėl asmens pripažinimo visiškai veiksnium ar veiksnium toje srityje, kurioje asmuo yra pripažintas neveiksniu, šio kodekso 2.10¹ straipsnyje numatytais atvejais į teismą taip pat turi teisę kreiptis Neveiksnių asmenų būklės peržiūrėjimo komisija. Ne dažniau kaip kartą per vienus metus kreiptis į teismą dėl pripažinimo visiškai veiksnium ar veiksnium toje srityje, kurioje asmuo yra pripažintas neveiksniu, turi teisę ir fizinis asmuo, kuris pripažintas neveiksniu tam tikroje srityje. Vienų metų terminas pradedamas skaičiuoti nuo teismo sprendimo pripažinti asmenį neveiksniu tam tikroje srityje įsiteisėjimo dienos. Vėlesni vienų metų terminai pradedami skaičiuoti nuo paskutinio teismo sprendimo, kuriuo buvo sprendžiamas asmens veiksnumo klausimas, įsiteisėjimo dienos.~~

5. ~~Neveiksniu tam tikroje srityje pripažintam asmeniui teisės aktuose nustatytos neveiksnumo teisinės pasekmės atsiranda tik toje srityje.~~

2.10¹ straipsnis. ~~Neveiksnaus asmens būklės peržiūrėjimas~~

1. Kiekvienoje savivaldybėje turi būti sudaryta arba turi veikti nepriklausoma Neveiksnių asmenų būklės peržiūrėjimo komisija (toliau – Komisija). Ši komisija peržiūri neveiksnaus tam tikroje srityje asmens būklę ir priima sprendimą dėl tikslingumo kreiptis į teismą dėl teismo sprendimo, kuriuo asmuo pripažintas neveiksniu tam tikroje srityje, peržiūrėjimo. Atsižvelgiant į savivaldybės teritorijoje gyvenančių neveiksnių tam tikroje srityje asmenų skaičių, vienoje savivaldybėje gali būti sudaromos kelios Komisijos arba keliose savivaldybėse gali būti sudaryta viena Komisija. Neveiksnių asmenų būklės peržiūrėjimo komisijų pavyzdinius nuostatus tvirtina Vyriausybė.

2. Komisija savo iniciatyva peržiūri neveiksnaus asmens būklę, jei per vienus metus nuo teismo sprendimo pripažinti asmenį neveiksniu tam tikroje srityje įsiteisėjimo dienos šio kodekso 2.10 straipsnio 4 dalyje nurodyti asmenys arba neveiksniu tam tikroje srityje pripažintas asmuo nesikreipia dėl teismo priimto sprendimo pripažinti asmenį neveiksniu tam tikroje srityje panaikinimo. Neveiksnaus tam tikroje srityje asmens būklę peržiūri Komisija, sudaryta ar veikianti savivaldybėje, kurioje gyvena neveiksnius tam tikroje srityje asmuo.

3. Komisija savo veikloje vadovaujasi nešališkumo, nepriklausomumo, kuo mažesnio asmens veiksnio ribojimo, veiksnumą ribojančių priemonių individualizavimo ir pagrįstumo principais. Peržiūradama neveiksnaus asmens būklę, Komisija turi išklausti neveiksnaus tam tikroje srityje asmens nuomonę, išskyrus išimtinius atvejus, kai tai objektyviai neįmanoma. Kai Komisijai kyla abejonių dėl kreipimosi į teismą tikslingumo, visos abejonės turi būti vertinamos asmens, kuris pripažintas neveiksniu tam tikroje srityje, naudai.

4. Komisija sudaroma iš penkių narių savivaldybės tarybos sprendimu. Kai sprendžiama dėl vienos Komisijos sudarymo kelioms savivaldybėms, ši sprendimą turi patvirtinti kiekvienos iš savivaldybių, kurioje veiks Komisija, taryba. Jei du iš penkių Komisijos narių nusprendžia, kad yra tikslinga kreiptis į sprendimą pripažinti asmenį neveiksniu tam tikroje srityje priėmusį teismą dėl teismo sprendimo peržiūrėjimo, laikoma, kad yra priimtas Komisijos sprendimas kreiptis į teismą. Komisijos priimti sprendimai neturi įtakos šio kodekso 2.10 straipsnio 4 dalyje nurodytų asmenų arba neveiksniu tam tikroje srityje pripažinto asmens teisei kreiptis į teismą dėl neveiksnaus asmens pripažinimo veiksnio.

5. Komisijos narių darbas Komisijoje apmokamas Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų ir komisijų narių darbo apmokėjimo įstatymo nustatyta tvarka.

2.11 straipsnis. Fizinį asmenų civilinio veiksnio apribojimas tam tikroje srityje

1. Fizinis asmuo, kuris dėl psichikos ir elgesio sutrikimo iš dalies negali suprasti savo veiksmų tam tikroje srityje reikšmės ar jų valdyti, gali būti teismo tvarka pripažintas ribotai veiksnio toje srityje. Kai asmens veiksnumas apribojamas tam tikroje srityje, jam yra nustatoma rūpyba. Rūpintojo teisės ir pareigos nustato šio kodekso trečiosios knygos normos.

2. Teismas sprendime nurodo baigtinį sričių, kuriose fizinis asmuo pripažįstamas ribotai veiksnio, sąrašą. Srityse, kuriose fizinis asmuo pripažintas ribotai veiksnio, šis asmuo negali sudaryti sandorių ar kitaip veikti be rūpintojo sutikimo. Neveiksnius tam tikroje srityje fizinis asmuo tose srityse, kuriose jis pripažintas ribotai veiksnio, gali sudaryti sandorius ar kitaip veikti su globėjo sutikimu. Šiais atvejais neveiksnaus tam tikroje srityje fizinio asmens sandorių sudarymui mutatis mutandis taikomos šio kodekso nuostatos, reglamentuojančios ribotai veiksnaus tam tikroje srityje asmens sandorių sudarymą. Teismas negali apriboti asmens teisės kreiptis į teismą dėl riboto veiksnio tam tikroje srityje panaikinimo, dėl šio kodekso 2.25 ir 2.26 straipsniuose numatytų teisių įgyvendinimo ir teisės skusti rūpintojo ar globėjo veiksmus.

3. Išnykus aplinkybėms, dėl kurių asmens veiksnumas buvo apribotas tam tikroje srityje, teismas panaikina asmens veiksnio apribojimą toje srityje. Įsiteisėjus teismo sprendimui, asmeniui nustatyta rūpyba toje srityje pasibaigia.

4. Pilnametis ribotai veiksnus tam tikroje srityje asmuo asmeniškai atsako pagal savo sutartines ir nesutartines prievoles.

5. Prašymą apriboti asmens civilinį veiksnumą tam tikroje srityje turi teisę paduoti to asmens sutuoktinis, tėvai, pilnamečiai vaikai, globos (rūpybos) institucija arba prokuroras. Jie taip pat turi teisę kreiptis į teismą dėl asmens pripažinimo visiškai veiksnio ar veiksnio toje srityje, kurioje asmuo yra

~~pripažintas ribotai veiksnium. Kreiptis į teismą dėl veiksnio apribojimo panaikinimo turi teisę ir asmuo, kurio veiksniumas apribotas.~~

~~6. Santykiams, susijusiems su neveiksnaus tam tikroje srityje ar ribotai veiksniaus tam tikroje srityje fizinio asmens turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimu ir gynimu, mutatis mutandis taikomi šio kodekso trečiosios knygos VII dalies straipsniai.~~

~~7. Ribotai veiksnium tam tikroje srityje pripažintam asmeniui teisės aktuose nustatytos riboto veiksnio teisinės pasekmės atsiranda tik toje srityje.~~

8 straipsnis. 2.11¹ straipsnio pakeitimas

Pakeisti 2.11¹ straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„2.11¹ straipsnis. ~~Neveiksnų ir ribotai veiksnų asmenų~~ **Globos ir pagalbos priemonių** registras

1. ~~Neveiksnų ir ribotai veiksnų asmenų~~ **Globos ir pagalbos priemonių** registre registruojami asmenys, kurie teismo tvarka pripažinti neveiksniais tam tikroje srityje arba kurių civilinis veiksniumas tam tikroje srityje apribotas, **kuriems nustatyta globa**, nepilnamečiai nuo keturiolikos iki aštuoniolikos metų šio kodekso 2.8 straipsnio 3 dalyje nustatytais atvejais, šių asmenų globėjai ir rūpintojai, asmenys, kurie yra sudarę sutartį dėl pagalbos priimant sprendimus, pagalbą priimant sprendimus teikiantys asmenys, sritys, kuriose asmeniui teikiama pagalba priimant sprendimus, asmenų pateikti išankstiniai nurodymai ir tvarkomi dėl jų teismo priimtų sprendimų duomenys apie ~~neveiksnumo ar veiksnio apribojimo nustatymą, sritis, kuriose asmuo pripažintas neveiksnium ir (ar) kuriose asmens veiksniumas apribotas, ir veiksnio apribojimo arba neveiksnumo panaikinimą~~ **globos nustatymą, pabaigą**, taip pat duomenys apie sutartis dėl pagalbos priimant sprendimus, pagalbos priimant sprendimus teikimo pabaigą ir išankstinius nurodymus, **asmenų, kurie dėl savo asmeninių gebėjimų sutrikimo ar nepakankamumo negali apginti savo turtinių interesų, turto administravimo faktai ir turto administratoriai.** ~~Neveiksnų ir ribotai veiksnų asmenų~~ **Globos ir pagalbos priemonių** registras yra neviešas valstybės registras.

2. ~~Neveiksnų ir ribotai veiksnų asmenų~~ **Globos ir pagalbos priemonių** registro valdytoja yra Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija (~~toliau – Teisingumo ministerija~~), šio registro tvarkytoją skiria Vyriausybė. **Registro Globos ir pagalbos priemonių registro** duomenys tvarkomi ~~Neveiksnų ir ribotai veiksnų asmenų~~ **šio** registro nuostatų nustatyta tvarka.

3. ~~Neveiksnų ir ribotai veiksnų asmenų~~ **Globos ir pagalbos priemonių** registro duomenys ~~Neveiksnų ir ribotai veiksnų asmenų~~ **šio** registro nuostatų nustatyta tvarka teikiami tik turintiems įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytą teisę šiuos duomenis gauti duomenų gavėjams jų tiesioginėms funkcijoms atlikti.“

9 straipsnis. 2.13 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 2.13 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„2.13 straipsnis. ~~Neveiksnų fizinių~~ **Fizinių** asmenų, **kuriems nustatyta globa**, nuolatinė gyvenamoji vieta

1. ~~Neveiksnaus tam tikroje srityje fizinio~~ **Fizinio** asmens, **kuriame nustatyta globa**, nuolatinė gyvenamąja vieta pripažįstama jo globėjo nuolatinė gyvenamoji vieta, jeigu globėjas ir globotinis gyvena toje pačioje valstybėje. **Ši nuostata netaikoma, jei globotinio asmeninių, socialinių ir ekonominių interesų centras yra kitoje gyvenamojoje vietoje nei jo globėjo nuolatinė gyvenamoji vieta. Tokiu atveju pilnamečio globotinio nuolatinė gyvenamoji vieta nustatoma pagal šio kodekso 2.12 straipsnio nuostatas.**

2. Jeigu ~~neveiksnaus tam tikroje srityje fizinis asmuo~~, **kuriame nustatyta globa**, gyvena kitoje valstybėje negu jo globėjas ir toje valstybėje yra ~~neveiksnaus tam tikroje srityje asmens~~ **globotinio** asmeninių, socialinių ir ekonominių interesų centras, laikoma, kad jo nuolatinė gyvenamoji vieta yra toje valstybėje.“

10 straipsnis. 2.25 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 2.25 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Fizinis asmuo neliečiamas. Be paties asmens (~~o kai asmuo neveiksnius šioje srityje, be jo atstovo pagal įstatymą~~) valios ir laisvo sutikimo su juo negali būti atliekami jokie moksliniai, medicinos bandymai ar tyrimai. Šis sutikimas turi būti išreikštas raštu.“

2. Pakeisti 2.25 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Atlikti intervenciją į žmogaus kūną, pašalinti jo kūno dalis ar organus galima tik asmens sutikimu. Sutikimas chirurginei operacijai turi būti išreikštas raštu. Jeigu ~~asmuo yra neveiksnius šioje srityje, ši sutikimą gali duoti jo globėjas, tačiau neveiksniam šioje srityje asmeniui~~ **pilnamečiam asmeniui nustatyta globa, atlikti intervenciją į šio žmogaus kūną, pašalinti jo kūno dalis ar organus, jį** kastruoti, sterilizuoti, jo nėštumui nutraukti, jį operuoti, jo organui pašalinti būtinas teismo leidimas. Šioje dalyje numatytas sutikimas ar teismo leidimas nereikalingas būtino reikalingumo atvejais, siekiant išgelbėti asmens gyvybę, kai jai gresia realus pavojus, o pats asmuo negali išreikšti savo valios.“

11 straipsnis. 2.26 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 2.26 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Asmens psichikos būklė gali būti tiriama tik jo sutikimu arba teismo leidimu. Sutikimą atlikti ~~neveiksnaus šioje srityje asmens,~~ **kuriame nustatyta globa,** psichikos būklės tyrimą gali duoti jo globėjas arba teismas. Jeigu asmens gyvybei gresia realus pavojus, skubi psichiatrinė medicinos pagalba gali būti suteikta ir be asmens sutikimo.“

2. Pakeisti 2.26 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Asmuo gali būti paguldintas į psichikos sveikatos priežiūros įstaigą tik jo paties sutikimu, taip pat teismo leidimu. Jeigu asmuo turi psichikos ir elgesio sutrikimą ir yra reali grėsmė, kad jis savo veiksmais ar neveikimu gali padaryti ~~esminės žalės~~ **esminę žalą** savo ar aplinkinių sveikatai ar gyvybei bei turtui, jis gali būti priverstinai hospitalizuotas, bet ne ilgiau kaip tris darbo dienas. Priverstinė hospitalizacija gali būti pratęsta tik įstatymų nustatyta tvarka teismo leidimu. ~~Jeigu asmuo yra neveiksnius atitinkamoje srityje, sutikimą dėl jo hospitalizacijos, tačiau ne ilgiau kaip tris darbo dienas, gali duoti asmens globėjas. Neveiksnaus atitinkamoje srityje asmens priverstinė hospitalizacija po to gali būti pratęsta tik įstatymų nustatyta tvarka teismo leidimu.~~“

3. Pakeisti 2.26 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Į teismą dėl priverstinės hospitalizacijos ~~ar neveiksnaus atitinkamoje srityje asmens hospitalizacijos jo globėjo sutikimu~~ pratęsimo psichikos sveikatos priežiūros įstaiga turi kreiptis ne vėliau kaip per 48 valandas nuo asmens paguldymo į psichikos sveikatos priežiūros įstaigą.“

12 straipsnis. 2.114 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 2.114 straipsnio 1 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) ~~visi~~ **visiems** steigėjai **steigėjams** buvo ~~neveiksnius šioje srityje~~ **nustatyta globa** arba nebuvo įstatymų nustatyto steigėjų minimumo;“.

2. Pakeisti 2.114 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Ieškinį dėl juridinio asmens įsteigimo pripažinimo neteisėtu gali paduoti juridinio asmens dalyvis ar ~~neveiksnaus šioje srityje~~ dalyvio globėjas, juridinio asmens valdymo organai, taip pat prokuroras, gindamas viešą interesą.“

13 straipsnis. 2.137¹ straipsnio pakeitimas

Pakeisti 2.137¹ straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„2.137¹ straipsnis. Išankstinis nurodymas

1. Pilnametis ~~veiksnaus~~ fizinis asmuo gali pateikti išankstinį nurodymą, kaip turėtų būti tvarkomi klausimai dėl jo turtinių ir asmeninių neturtinių teisių ir pareigų įgyvendinimo tuo atveju, jei jis ~~ateityje būtų pripažintas neveiksniu tam tikroje srityje ar ribotai veiksniu tam tikroje srityje~~ **dėl negalėjimo ateityje suprasti savo veiksmų reikšmės ar jų valdyti jam būtų nustatyta globa arba jei dėl asmeninių gebėjimų sutrikimo ar nepakankamumo ateityje jis negalėtų apginti savo turtinių interesų ir būtų paskirtas jo turto administratorius.**

2. Išankstiniame nurodyme asmuo gali:

1) nurodyti asmenis, kuriuos pageidauja, kad teismas skirtų jo globėjais **ir (arba) jo turto administratoriais** arba rūpintojais, jei jis būtų pripažintas neveiksnium tam tikroje srityje ar ribotai veiksnium tam tikroje srityje;

2) nurodyti asmenis, kurių teismas neturėtų skirti jo globėjais **ir (arba) jo turto administratoriais** arba rūpintojais, jei jis būtų pripažintas neveiksnium tam tikroje srityje ar ribotai veiksnium tam tikroje srityje;

3) pareikšti valią dėl gyvenamosios vietos (~~apgyvendinimo globos (rūpybos) institucijoje~~);

4) nurodyti konkretų asmenį, kuris spręstų klausimus dėl jo turtinių ir asmeninių neturtinių teisių ir pareigų įgyvendinimo;

5) pateikti kitus nurodymus.

3. Išankstiniai nurodymai turi būti notarinės formos ir yra registruojami notariname registre ir ~~Neveiksnų ir ribotai veiksnų asmenų~~ **Globos ir pagalbos priemonių** registre. Išankstinius nurodymus turi teisę tvirtinti notariai ir Lietuvos Respublikos konsuliniai pareigūnai. Vienas išankstinio nurodymo egzempliorius duodamas jį pateikusiam asmeniui, o kitas lieka jį patvirtinusioje įstaigoje. Informacija apie išankstinio nurodymo pateikimą ir jo turinį iki išankstinio nurodymo įsigaliojimo yra konfidenciali.

4. Išankstinis nurodymas įsigalioja, kai įsiteisėja teismo sprendimas, kuriuo ~~asmuo pripažįstamas neveiksnium tam tikroje srityje arba kuriuo asmuo pripažįstamas ribotai veiksnium tam tikroje srityje~~ **asmeniui paskiriamas globėjas**, ir galioja išankstiniame nurodyme numatytą terminą. Išankstinis nurodymas, kuriame galiojimo terminas nenustatytas, galioja tol, kol panaikinamas teismo sprendimas, kuriuo ~~asmuo pripažintas neveiksnium tam tikroje srityje arba kuriuo asmuo pripažintas ribotai veiksnium tam tikroje srityje~~ **dėl globos nustatymo. Išankstinio nurodymo nuostatos dėl asmens turto administratoriaus skyrimo ir dėl asmens turtinių teisių ir pareigų įgyvendinimo įsigalioja, kai įsiteisėja teismo sprendimas, kuriuo paskiriamas asmens turto administratorius, ir galioja išankstiniame nurodyme numatytą terminą, o jei išankstiniame nurodyme galiojimo terminas nenustatytas, jis galioja tol, kol panaikinamas teismo sprendimas dėl turto administratoriaus paskyrimo.**

5. Kai išankstinis nurodymas įsigalioja, jo nuostatomis privalo vadovautis visi asmenys ir institucijos, atliekantys veiksmus dėl išankstinį nurodymą pateikusio asmens turtinių ir asmeninių neturtinių teisių ir pareigų įgyvendinimo, išskyrus atvejus, kai dėl pasikeitusių aplinkybių vadovavimasis išankstiniu nurodymu aiškiai nebeatitinka jį pateikusio asmens interesų **ir (ar) valios**. Tai, kad išankstinis nurodymas nebeatitinka jį pateikusio asmens interesų **ir (ar) valios**, turi būti konstatuota teismo tvarka. Kreiptis į teismą dėl leidimo nesilaikyti išankstinio nurodymo turi teisę visi suinteresuoti asmenys ar institucijos, kurie turi atlikti veiksmus dėl išankstinį nurodymą pateikusio asmens turtinių ir asmeninių neturtinių teisių ir pareigų įgyvendinimo.“

14 straipsnis. 2.137² straipsnio pakeitimas

Pakeisti 2.137² straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„2.137² straipsnis. Išankstinių nurodymų registravimas

1. Lietuvos Respublikos notarų ar konsulinių pareigūnų patvirtinti išankstiniai nurodymai registruojami ~~Neveiksnų ir ribotai veiksnų asmenų~~ **Globos ir pagalbos priemonių** registre.

2. Notarai ir konsuliniai pareigūnai ~~Neveiksnų ir ribotai veiksnų asmenų~~ **Globos ir pagalbos priemonių** registre **registru** ~~šio registro~~ nuostatų nustatyta tvarka pateikia ~~Neveiksnų ir ribotai veiksnų asmenų registru~~ duomenis apie pateiktus, pakeistus ir panaikintus išankstinius nurodymus.

3. ~~Neveiksnų ir ribotai veiksnų asmenų~~ **Globos ir pagalbos priemonių** registre esantys duomenys apie pateiktą išankstinį nurodymą perduodami teismui, kai teismas kreipiasi sprendamas klausimą dėl asmens ~~veiksnumo tam tikroje srityje apribojimo arba pripažinimo neveiksnium tam tikroje srityje~~ **globos nustatymo**.“

15 straipsnis. 2.147 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 2.147 straipsnio 1 dalies 6 punktą ir jį išdėstyti taip:

„6) mirus davusiam įgaliojimą fiziniam asmeniui ar ~~pripažinus jį neveiksniu srityje, kurioje duotas įgaliojimas, arba ribotai veiksnium srityje, kurioje duotas įgaliojimas~~ **jam nustačius globą**, arba **pripažinus jį** nežinia kur esančiu.“

2. Pakeisti 2.147 straipsnio 1 dalies 7 punktą ir jį išdėstyti taip:

„7) mirus fiziniam asmeniui, kuriam duotas įgaliojimas, ar ~~pripažinus jį neveiksniu srityje, kurioje duotas įgaliojimas, arba ribotai veiksnium srityje, kurioje duotas įgaliojimas~~ **jam nustačius globą**, arba **pripažinus jį** nežinia kur esančiu.“

16 straipsnis. 2.184 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 2.184 straipsnio 1 dalies 5 punktą ir jį išdėstyti taip:

„5) prokuristas miręs arba ~~pripažintas neveiksniu srityje, kurioje duota prokūra, arba pripažintas ribotai veiksnium srityje, kurioje duota prokūra~~ **jam nustatyta globa**, arba pripažintas nežinia kur esančiu.“

17 straipsnis. 3.15 straipsnio pripažinimas netekusiu galios

Pripažinti netekusiu galios 3.15 straipsnį.

3.15 straipsnis. Veiksnumas

1. Asmuo, įsiteisėjęs teismo sprendimu pripažintas neveiksniu šioje srityje, negali sudaryti santuokos.

2. Ribotai veiksnus šioje srityje asmuo negali sudaryti santuokos be rūpintojo rašytinio sutikimo. Jeigu rūpintojas sutikimo neduoda, ribotai veiksnus šioje srityje asmens prašymu leidimą sudaryti santuoką gali duoti teismas.

3. Jeigu paaiškėja, kad yra iškelta byla dėl vieno iš ketinančių susituokti asmenų pripažinimo neveiksniu šioje srityje, santuokos registracija turi būti atidėta iki teismo sprendimo iškeltaje byloje įsiteisėjimo.

18 straipsnis. 3.38 straipsnio pakeitimas

Pripažinti netekusia galios 3.38 straipsnio 3 dalį.

3. Santuoka, sudaryta pažeidžiant šio kodekso 3.15 straipsnyje nustatytą santuokos sudarymo sąlygą, gali būti pripažinta negaliojančia pagal neveiksnaus šioje srityje sutuoktinio globėjo, ribotai veiksnus šioje srityje sutuoktinio rūpintojo, prokuroro arba bet kurio kito asmens, kurio teisės ar teisėti interesai buvo pažeisti santuoka, ieškinį.

19 straipsnis. 3.48 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3.48 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„3.48 straipsnis. Privalomas globos (rūpybos) institucijų dalyvavimas

Nagrinėjant bylas dėl santuokos pripažinimo negaliojančia, jeigu vienas ar abu sutuoktiniai yra nepilnamečiai arba teismo sprendimu pripažinti neveiksniais šioje srityje ar ribotai veiksniais šioje srityje, privalo dalyvauti globos (rūpybos) institucijos arba valstybinė vaiko teisių apsaugos institucija ir pateikti išvadą, ar santuokos pripažinimas negaliojančia nepažeis šių asmenų ir jų vaikų teisių ir interesų, išskyrus atvejus, kai byla teisme nagrinėjama valstybinės vaiko teisių apsaugos institucijos pareikšto ieškinio pagrindu.“

20 straipsnis. 3.51 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3.51 straipsnio 1 dalies 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) abu sutuoktiniai yra ~~visiškai~~ veiksnūs šioje srityje.“

21 straipsnis. 3.55 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3.55 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„3.55 straipsnis. Santuokos nutraukimo sąlygos

1. Santuoka vieno sutuoktinio prašymu, kuris paduodamas pareiškėjo gyvenamosios vietos apylinkės teismui, gali būti nutraukta esant bent vienai iš šių sąlygų:

- 1) sutuoktiniai gyvena skyrium (separacija) daugiau nei vienerius metus;
- 2) ~~vienas vienam sutuoktinis~~ **sutuoktiniui** po santuokos sudarymo teismo sprendimu ~~pripažintas neveiksniu šioje srityje ar ribotai veiksnium šioje srityje~~ **nustatyta globa**;
- 3) vienas sutuoktinis teismo sprendimu pripažintas nežinia kur esančiu;
- 4) vienas sutuoktinis atlieka laisvės atėmimo bausmę ilgiau nei vienerius metus už netyčinį nusikaltimą.

2. ~~Neveiksnaus šioje srityje sutuoktinio~~ **Sutuoktinio, kuriam nustatyta globa**, interesais prašymą dėl santuokos nutraukimo gali paduoti jo globėjas, prokuroras arba globos ~~ir rūpybos~~ institucija. ~~Ribotai veiksnus šioje srityje sutuoktinis prašymą dėl santuokos nutraukimo gali paduoti su rūpintojo sutikimu. Kai rūpintojas sutikimo neduoda, ribotai veiksnus šioje srityje asmens prašymu leidimą paduoti prašymą nutraukti santuoką gali duoti teismas.~~

22 straipsnis. 3.58 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3.58 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„3.58. Privalomas globos (rūpybos) institucijos dalyvavimas

Jeigu ~~vienas vienam sutuoktinis~~ **sutuoktiniui** yra ~~neveiksnius šioje srityje arba ribotai veiksnus šioje srityje~~ **nustatyta globa**, globos (rūpybos) institucija privalo pateikti teismui išvadą dėl ~~neveiksnaus šioje srityje ar ribotai veiksnus šioje srityje~~ **sutuoktinio, kuriam nustatyta globa**, turtinių teisių užtikrinimo nutraukus santuoką.“

23 straipsnis. 3.72 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3.72 straipsnio 9 dalį ir ją išdėstyti taip:

„9. Kai santuoka nutraukta pagal vieno sutuoktinio prašymą dėl kito sutuoktinio ~~neveiksnumo šioje srityje ar riboto veiksnumo šioje srityje~~ **globos**, sutuoktinis, kurio iniciatyva buvo nutraukta santuoka, privalo atlyginti ~~neveiksnaus šioje srityje ar ribotai veiksnus šioje srityje~~ buvusio sutuoktinio, **kuriam nustatyta globa**, gydymo ir priežiūros išlaidas, jeigu jos nėra padengiamos iš valstybinio socialinio draudimo lėšų.“

24 straipsnis. 3.102 straipsnio pakeitimas

Pripažinti netekusia galios 3.102 straipsnio 4 dalį.

4. ~~Sutuoktinis, kuris teismo sprendimu pripažintas ribotai veiksnium šioje srityje, gali sudaryti vedybų sutartį tik tada, kai yra rašytinis jo rūpintojo sutikimas. Jeigu rūpintojas sutikimo neduoda, sutuoktinio prašymu leidimą sudaryti vedybų sutartį gali duoti teismas.~~

25 straipsnis. 3.124 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3.124 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„3.124 straipsnis. Turto padalijimas teismo sprendimu nenutraukiant santuokos

Jeigu ~~vienas vienam sutuoktinis~~ **sutuoktiniui** ~~pripažintas neveiksniu tam tikroje srityje ar ribotai veiksnium tam tikroje srityje~~ **nustatyta globa** arba jis nuostolingai tvarko bendrą turtą ar savo veiksmais kelia pavojų bendrajai jungtinei sutuoktinių nuosavybei ir šeimos interesams, ar be pakankamo pagrindo neprisideda prie šeimos poreikių tenkinimo, tai kitas sutuoktinis turi teisę kreiptis į teismą dėl turto padalijimo.“

26 straipsnis. 3.144 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 3.144 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Kai vaiko motina yra mirusi, ~~neveiksni šioje srityje~~ **jai nustatyta globa** ar dėl kitų priežasčių negali paduoti pareiškimo pripažinti tėvystę su vaiko tėvu arba tėvystės pripažinti nesutinka nepilnamečio, ~~neveiksnaus šioje srityje ar ribotai veiksnus šioje srityje~~ vyro, **kuriam nustatyta globa ir kuris laikantis laiko** save vaiko tėvu, tėvai ar globėjai (rūpintojai), arba raštiškai sutikimo nepatvirtina vaikas, kuriam yra suėję dešimt metų, pareiškimas dėl tėvystės pripažinimo yra tėvystės registravimo pagrindas, jei šį pareiškimą patvirtina teismas. Kai vaiko motina yra mirusi, ~~neveiksni šioje srityje~~ **jai nustatyta globa** ar dėl kitų priežasčių negali paduoti pareiškimo pripažinti tėvystę su

vaiko tėvu, tačiau vaiko tėvas pateikia biologinius tėvystės ryšius įrodančių tyrimų išvadą, notaro patvirtintas pareiškimas dėl tėvystės pripažinimo yra tėvystės registravimo pagrindas.“

2. Pakeisti 3.144 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Nagrinėdamas pareiškimą dėl tėvystės pripažinimo, kai vaiko motina yra mirusi, ~~neveiksni~~ šioje srityje **jai nustatyta globa** ar dėl kitų priežasčių negali paduoti pareiškimo kartu su vyru, laikančiu save vaiko tėvu, teismas turi iš vaiko tėvo pareikalauti įrodymų, patvirtinančių tėvystę.“

27 straipsnis. 3.145 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3.145 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Jei nagrinėjama pareiškimą dėl tėvystės pripažinimo ginčija nepilnamečio, ~~neveiksnaus~~ šioje srityje **ar ribotai veiksnus** šioje srityje vyro, **kuriui nustatyta globa ir kuris laikančiu vaiko** save vaiko tėvu, tėvai ar globėjai (rūpintojai), pareiškimas perduodamas nagrinėti ieškinio teisei tėvystei nustatyti.“

28 straipsnis. 3.147 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3.147 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Jei vaiko tėvas atsisako pripažinti tėvystę pareiškimu dėl tėvystės pripažinimo ar vaiko tėvas mirė, ieškinį dėl tėvystės nustatymo gali paduoti vaiko motina, vaikas, įgijęs ~~visišką~~ veiksnumą, vaiko globėjas (rūpintojas), valstybinė vaikų teisių apsaugos institucija arba mirusio vaiko palikuonys.“

29 straipsnis. 3.151 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3.151 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„3.151 straipsnis. Asmenys, turintys teisę kreiptis dėl tėvystės (motinystės) nuginklėjimo

1. Pareikšti ieškinį dėl tėvystės (motinystės) nuginklėjimo gali asmuo, vaiko gimimo akto įrašas kaip vaiko motina ar tėvas, asmuo, vaiko gimimo įrašas neįrašytas kaip motina ar tėvas, bet laikantis save vaiko motina ar tėvu, nepilnamečio vyro, vaiko gimimo įrašas įrašyto kaip tėvas, tėvai ar globėjai (rūpintojai), vaikas, sulaukęs pilnametystės, ar nepilnametis, įgijęs ~~visišką~~ veiksnumą.

2. Jei vaiko ~~motina~~ **motinai** ar tėvas **tėvui** yra ~~neveiksnūs~~ šioje srityje ~~arba ribotai veiksnūs~~ šioje srityje **nustatyta globa**, pareikšti ieškinį gali jo globėjai ~~ar rūpintojai~~.

3. Pareikšti ieškinį dėl tėvystės nuginklėjimo vyrui, kuris yra miręs, gali jo įpėdiniai, jeigu asmuo, įrašytas kaip vaiko tėvas, mirė nepasibaigus ieškinio senaties terminui, numatytam šio kodekso 3.152 straipsnyje.“

30 straipsnis. 3.152 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3.152 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Jeigu asmenys, įrašyti kaip vaiko motina ar tėvas, apie tokį įrašą sužinojo būdami nepilnamečiai ar ~~neveiksnūs~~ šioje srityje ~~arba ribotai veiksnūs~~ šioje **nustatytą globą**, vienerių metų terminas skaičiuojamas nuo tos dienos, kai jie sulaukė pilnametystės arba ~~tapo veiksnūs~~ šioje srityje **kai buvo panaikinta globa**.“

31 straipsnis. 3.157 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3.157 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Tėvai yra savo neveiksnų nepilnamečių vaikų atstovai pagal įstatymą, išskyrus tėvus, **kuriems** teismo sprendimu ~~pripažintus neveiksnius~~ šioje srityje ~~arba ribotai veiksniais~~ šioje srityje **nustatyta globa**, ir kitus šiame kodekse nustatytus atvejus.“

32 straipsnis. 3.163 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3.163 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Nepilnametis, įgijęs ~~visišką~~ veiksnumą, savo teises gina pats.“

33 straipsnis. 3.174 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3.174 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Kreiptis į teismą dėl vaiko gyvenamosios vietos nustatymo gali vaiko tėvas, motina, taip pat nepilnamečių tėvų, neturinčių ~~visiško~~ veiksnio, tėvai, globėjai (rūpintojai).“

34 straipsnis. 3.210 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3.210 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Įvaikintojais negali būti asmenys, **kuriems** teismo **sprendimu** ~~pripažinti neveiksniais šioje srityje arba ribotai veiksniais šioje srityje~~ **nustatyta globa**, asmenys, kuriems yra ar buvo apribota tėvų valdžia, buvę vaiko globėjai (rūpintojai), kurie buvo nušalinti nuo globėjo (rūpintojo) pareigų šio kodekso 3.246 straipsnio 2 dalyje numatytais atvejais, asmenys, nuo kurių yra atskirtas vaikas, taip pat asmenys, turintys psichikos ir elgesio sutrikimų ar sergantys kitomis ligomis, kurių sąrašą tvirtina Vyriausybė ar jos įgaliota institucija. Įvaikintojais taip pat negali būti asmenys, nuteisti už tyčinį nusikaltimą žmoniškumui, žmogaus gyvybei, laisvei, seksualinio apsisprendimo laisvei ir neliečiamumui, vaikui ir šeimai, visuomenės saugumui, dorovei, nusikaltimą, pavojingą žmogaus gyvybei ir sveikatai, sunkų sveikatos sutrikdymą, taip pat nusikaltimą, susijusį su disponavimu narkotinėmis ar psichotropinėmis, nuodingosiomis ar stipriai veikiančiomis medžiagomis, neatsižvelgiant į tai, ar teistumas yra išnykęs, ar panaikintas įstatymų nustatyta tvarka. Dėl asmens, nuteisto už kitas nusikalstamas veikas, teisės įvaikinti sprendžia teismas, įvertinęs padarytos nusikalstamos (nusikalstamų) veikos (veikų) pobūdį ir pavojingumą bei atsižvelgdamas į vaiko interesus.“

35 straipsnis. 3.212 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3.212 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Jei įvaikinamo vaiko tėvai yra nepilnamečiai ar ~~neveiksnūs šioje srityje~~ **jems nustatyta globa**, būtinas jų tėvų arba globėjų (rūpintojų) rašytinis sutikimas, patvirtintas teismo. ~~Jei įvaikinamo vaiko tėvai yra ribotai veiksnūs šioje srityje, būtinas jų ir jų rūpintojų rašytinis sutikimas, patvirtintas teismo. Jei rūpintojas sutikimo neduoda, ribotai veiksnus šioje srityje asmens prašymu jo rašytinį sutikimą įvaikinti gali patvirtinti teismas. Šiuo atveju papildomo teismo patvirtinimo nereikalaujama.~~ Visais šioje dalyje nurodytais atvejais teismas, nagrinėdamas bylą, privalo išklausti įvaikinamo vaiko tėvų nuomonę, jei asmuo gali ją išreikšti ir suvokti įvaikinimo procesą, tikslus ir pasekmes. Jei įvaikinamas vaikas turi įstatymų nustatyta tvarka paskirtą nuolatinį globėją (rūpintoją) ir šiam vaikui nustatyta globa (rūpyba) šeimoje, būtinas globėjo (rūpintojo) rašytinis sutikimas, patvirtintas teismo. Atsisakymo duoti sutikimą įvaikinti motyvai turi būti pagrįsti. Teismas, nustatęs, kad atsisakymo duoti sutikimą įvaikinti motyvai yra nepagrįsti, gali priimti sprendimą įvaikinti be globėjo (rūpintojo) sutikimo.“

36 straipsnis. 3.213 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3.213 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„3.213 straipsnis. Tėvų sutikimo įvaikinti vaiką atšaukimas

1. Tėvai savo duotą sutikimą įvaikinti gali atšaukti, jei dėl įvaikinimo nėra priimtas teismo sprendimas. Atšaukti tėvų, ~~kuri~~ **kuriems** ~~yra neveiksnūs šioje srityje~~ **nustatyta globa**, sutikimą įvaikinti gali globėjai. ~~Tėvai, pripažinti ribotai veiksniais šioje srityje, savo sutikimą įvaikinti gali atšaukti tik kartu su rūpintojais. Jeigu rūpintojai nesutinka atšaukti sutikimą įvaikinti, ribotai veiksnių šioje srityje asmenų prašymu jų sutikimo įvaikinti atšaukimą gali patvirtinti teismas. Šiuo atveju papildomo teismo patvirtinimo nereikalaujama.~~

2. Pareikimą dėl sutikimo įvaikinti vaiką atšaukimo tėvai (~~neveiksnių šioje srityje~~ **kuriems nustatyta globa**, globėjai ~~ar ribotai veiksnūs šioje srityje~~ ~~tėvai kartu su rūpintojais~~) turi įteikti valstybinei vaiko teisių apsaugos institucijai. Jei vaikas įvaikintas, valstybinė vaiko teisių apsaugos institucija apie tai praneša tėvams, neatskleisdama įvaikintojų. Prašymą įteikus iki dienos, kurią turi būti teisme nagrinėjamas prašymas dėl įvaikinimo, valstybinė vaiko teisių apsaugos institucija praneša teismui, nagrinėjančiam šį prašymą, apie sutikimo atšaukimą ir pasiūnčia sutikimo atšaukimo pareikimą nagrinėti tą sutikimą patvirtinusiame teisme. Prašymo dėl įvaikinimo nagrinėjimas sustabdomas tol, kol bus išspręstas sutikimo atšaukimo klausimas.

3. Teismas nepatvirtina sutikimo įvaikinti atšaukimo, jei nuo tėvų valdžios apribojimo yra praėję vieneri metai ir tėvų valdžios apribojimas nepanaikintas arba jeigu nustato, kad tėvai (~~neveiksnių šioje srityje tėvų, kuriems nustatyta globa, globėjai ar ribotai veiksnūs šioje srityje tėvai kartu su rūpintojais~~) duotą sutikimą atšaukia tik siekdami materialinės naudos.“

37 straipsnis. 3.216 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3.216 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„3.216 straipsnis. Įvaikintojo sutuoktinio sutikimas įvaikinti

1. Jeigu vaiką įvaikina vienas iš sutuoktinių, būtinas kito sutuoktinio rašytinis sutikimas įvaikinti. ~~Jeigu kitas sutuoktinis ribotai veiksnūs šioje srityje, būtinas šio ribotai veiksnūs sutuoktinio ir jo rūpintojo rašytinis sutikimas įvaikinti. Jeigu rūpintojas sutikimo įvaikinti neduoda, ribotai veiksnūs šioje srityje sutuoktinio prašymu jo rašytinį sutikimą įvaikinti gali patvirtinti teismas.~~

2. Kito sutuoktinio sutikimo įvaikinti nereikalaujama, jeigu teismas yra priėmęs sprendimą dėl sutuoktinių gyvenimo skyrium arba jeigu sutuoktinis yra paskelbtas nežinia kur esančiu ar ~~pripažintas neveiksniu šioje srityje~~**jam nustatyta globa.**“

38 straipsnis. 3.238 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3.238 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Globa yra nustatoma siekiant įgyvendinti, apsaugoti ir apginti ~~neveiksnaus tam tikroje srityje fizinio asmens~~ teises ir interesus.“

39 straipsnis. 3.239 straipsnio pripažinimas netekusiu galios

Pripažinti netekusiu galios 3.239 straipsnį.

3.239 straipsnis. Rūpyba

1. Rūpyba yra nustatoma siekiant apsaugoti ir apginti ~~ribotai veiksnūs tam tikroje srityje fizinio asmens~~ teises ir interesus.

2. ~~Asmens rūpyba apima ir jo turto rūpybą, tačiau prirėkus turtui valdyti ir tvarkyti gali būti paskirtas turto administratorius.~~

40 straipsnis. 3.240 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3.240 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„3.240 straipsnis. Globėjo ir rūpintojo teisinė padėtis

1. Globėjas ir rūpintojas yra savo globotinių ir rūpintinių atstovai **atstovas** pagal įstatymą ir gina ~~neveiksnių tam tikroje srityje ar ribotai veiksnūs tam tikroje srityje asmenų~~ **globotinių** teises ir interesus be specialaus pavedimo.

2. Globėjas turi teisę sudaryti atstovaujamo ~~neveiksnaus tam tikroje srityje asmens~~ **globotinio** vardu ir interesais visus būtinus sandorius ~~toje srityje~~, **atsižvelgdamas į jo valią.**

3. ~~Rūpintojas duoda sutikimą ribotai veiksniam tam tikroje srityje asmeniui sudaryti sandorį, kurio šis negali sudaryti savarankiškai, taip pat padeda ribotai veiksniam tam tikroje srityje asmeniui įgyvendinti kitas jo teises ar įvykdyti pareigas bei saugo jo teises ir teisėtus interesus nuo trečiųjų asmenų piktnaudžiaavimo toje srityje.~~“

41 straipsnis. 3.241 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3.241 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„3.241 straipsnis. Globos ir rūpybos institucijos

1. Globos ir rūpybos institucijos yra savivaldybių administracijos. Jos prižiūri globėjų, **asmenų, kurie dėl savo asmeninių gebėjimų sutrikimo ar nepakankamumo negali apginti savo turtinių interesų, turto administratorių rūpintojų** ir pagalbą priimančių sprendimus teikiančių asmenų veiklą.

2. Asmenų, **kuriems** teismo **sprendimu nustatyta globa ir pripažintų neveiksnių** ~~tam tikroje srityje ar ribotai veiksnūs tam tikroje srityje, esančių~~**kurių** yra gydymo, auklėjimo ar globos paslaugas teikiančiose (rūpybos) institucijose, globos ir rūpybos funkcijas atlieka atitinkama gydymo,

auklėjimo ar globos (~~rūpybos~~) **paslaugas teikianti** institucija tik tol, kol paskiriamas nuolatinis globėjas ar rūpintojas.

3. Nepilnamečių globos ir rūpybos institucijos yra valstybinė vaiko teisių apsaugos institucija bei kitos šioje knygoje numatytos institucijos.“

42 straipsnis. 3.242 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3.242 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„3.242 straipsnis. Globėjo ir rūpintojo paskyrimas

1. Teismas, ~~pripažinęs asmenį neveiksniu tam tikroje srityje ar ribotai veiksniu tam tikroje srityje~~ **nustatęs globą pilnamečiam fiziniam asmeniui**, privalo nedelsdamas paskirti šio asmens globėją ~~ar rūpintoją toje srityje~~.

2. Nepilnamečio globėjas ar rūpintojas skiriamas šios knygos XVIII skyriaus normų nustatyta tvarka, išskyrus užsieniečių teisinę padėtį reglamentuojančiame įstatyme nustatytas išimtis.

3. Globėju ar rūpintoju gali būti skiriamas tik veiksnus ~~šioje srityje~~ fizinis asmuo ir tik tuo atveju, kai yra jo rašytinis sutikimas. Skiriant asmenį globėju ar rūpintoju, turi būti atsižvelgiama į jo moralines ir kitokias savybes, jo galimybę įgyvendinti globėjo ar rūpintojo funkcijas, jo santykius su asmeniu, kuriam nustatoma globa ar rūpyba, į globotinio ar rūpintinio pageidavimą, į globėjo ar rūpintojo pageidavimą bei kitas turinčias reikšmes aplinkybes.

4. Pilnamečio asmens globėju taip pat gali būti skiriamas juridinis asmuo, įstatymų nustatyta tvarka teikiantis socialines paslaugas. Tokiu atveju globėjo funkcijas atlieka juridinio asmens paskirtas fizinis asmuo – juridinio asmens darbuotojas ar socialinių paslaugų teikėjas.

45. Šio straipsnio normos netaikomos, jeigu globėju ~~ar rūpintoju~~ yra paskirta atitinkama gydymo, auklėjimo ar globos **paslaugas teikianti** (~~rūpybos~~) institucija, kurioje yra ~~neveiksnus tam tikroje srityje ar ribotai veiksnus tam tikroje srityje~~ asmuo, **kuriam nustatyta globa.**“

43 straipsnis. 3.243 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3.243 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„3.243 straipsnis. Globėjo ir rūpintojo pareigų atlikimas

1. Globėjas, kuris yra globotinio tėvas, motina ar kitas artimasis giminaitis, pareigas atlieka neatlygintinai. Kitais atvejais globėjas turi teisę į savo patirtų būtinų išlaidų, susijusių su globėjo pareigomis, atlyginimą iš ~~neveiksnaus tam tikroje srityje~~ **globojamo** asmens turto. Šių išlaidų dydį ir jų atlyginimo tvarką nustato teismas pagal globėjo prašymą.“

2. ~~Rūpintojas, kuris yra ribotai veiksnus tam tikroje srityje asmens tėvas, motina ar kitas artimasis giminaitis, visais atvejais pareigas atlieka neatlygintinai. Kitais atvejais rūpintojas turi teisę į savo patirtų būtinų išlaidų, susijusių su rūpintojo pareigomis, atlyginimą iš ribotai veiksnus tam tikroje srityje asmens turto. Šių išlaidų dydį ir jų atlyginimo tvarką nustato teismas pagal rūpintojo prašymą.~~

23. Šis straipsnis netaikomas tais atvejais, kai globėjo ar rūpintojo funkcijas atlieka gydymo, auklėjimo ar globos (~~rūpybos~~) **paslaugas teikianti** institucija.

34. Nepilnamečių asmenų globėjai ir rūpintojai turi gyventi kartu su nepilnamečiu, išskyrus šio kodekso 3.265 straipsnio 4 punkte numatytus atvejus. Nepilnamečio, sulaukusio šešiolikos metų, rūpintojas gali gyventi skyrium, jeigu dėl to sutikimą davė valstybinė vaiko teisių apsaugos institucija.

45. Globėjai ir rūpintojai privalo informuoti globos (rūpybos) instituciją apie savo gyvenamosios vietos pasikeitimą.

56. Jeigu išnyksta aplinkybės, dėl kurių ~~asmuo asmeniui~~ buvo ~~pripažintas neveiksniu tam tikroje srityje ar ribotai veiksniu tam tikroje srityje~~ **nustatyta globa**, asmens globėjas ar rūpintojas turi kreiptis į teismą dėl ~~asmens pripažinimo veiksnio~~ **globos panaikinimo.**“

44 straipsnis. 3.244 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3.244 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„3.244 straipsnis. ~~Neveiksnaus tam tikroje srityje ir ribotai veiksnus tam tikroje srityje asmens~~ **Asmens, kuriam nustatyta globa**, turto ir pajamų naudojimas

~~1. Neveiksnaus tam tikroje srityje ar ribotai veiksnus tam tikroje srityje asmens~~**Asmens, kuriam nustatyta globa**, turta ir jo duodamas pajamas globėjas ar rūpintojas turi naudoti išimtinai ~~neveiksnaus tam tikroje srityje ar ribotai veiksnus tam tikroje srityje~~ **globojamo** asmens interesais, **atsižvelgdamas į jo valią**.

2. Sandoriams, kurių suma didesnė kaip vienas tūkstantis penki šimtai eurų, sudaryti yra reikalingas išankstinis teismo leidimas.

3. Visais atvejais yra reikalingas išankstinis teismo leidimas, jeigu globėjas nori parduoti, dovanoti ar kitokiu būdu perleisti globotinio nekilnojamąjį daiktą ar daiktines teises, jį išnuomoti, perduoti neatlygintinai naudotis, įkeisti ar kitokiu būdu suvaržyti teises į nekilnojamąjį daiktą ar daiktines teises, taip pat sudaryti bet kokią kitą sandorį, jeigu dėl šio sandorio globotinio turtas sumažėtų ar būtų perleistos ar suvaržytos globotinio daiktines teisės. ~~Šios taisyklės taip pat taikomos ir tais atvejais, kai rūpintojas ketina duoti sutikimą tam tikroje srityje ribotai veiksniam asmeniui sudaryti analogišką sandorį.~~

4. Globėjas, ~~rūpintojas, jų~~ **jo** artimieji giminaičiai negali sudaryti sandorių su globotiniu ~~ar rūpintiniu~~, išskyrus atvejus, kai turtas globotiniui ~~ar rūpintiniui~~ yra dovanojamas ar perduodamas neatlygintinai naudotis, jeigu tai atitinka globotinio ~~ar rūpintinio~~ interesus **ir valią**.“

45 straipsnis. 3.245 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3.245 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

~~„3.245 straipsnis. Neveiksnaus tam tikroje srityje ir ribotai veiksnus tam tikroje srityje asmens~~ **Asmens, kuriam nustatyta globa**, turto administravimas

1. Tais atvejais, kai ~~neveiksnaus tam tikroje srityje ar ribotai veiksnus tam tikroje srityje~~ **asmuo, kuriam nustatoma globa**, turi nekilnojamųjų ar kilnojamųjų daiktų, kuriems reikalinga nuolatinė priežiūra (imonė, žemė, pastatas ir kt.), teismas savo nutartimi paskiria turto administratorių. Turto administratoriumi gali būti skiriamas globėjas (~~rūpintojas~~) arba kitas asmuo. Turto administratoriui yra taikomi šio kodekso normų nustatyti globėjo ~~ir rūpintojo~~ veiksmų apribojimai.

2. Administratoriaus įgaliojimai pasibaigia panaikinus globą ~~arba rūpybą~~, taip pat teismo nutartimi jį nušalinus ar jį pakeitus kitu asmeniu.“

46 straipsnis. 3.246 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 3.246 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

~~„2. Globėjas ar rūpintojas, kurie netinkamai atlieka pareigas, neužtikrina globotinio ar rūpintinio teisių ir interesų apsaugos, naudojasi savo teisėmis savanaudiškais tikslais, gali būti nušalinti nuo globėjo ar rūpintojo pareigų. Jeigu šiais globėjo ar rūpintojo veiksmais buvo padaryta žalos neveiksniam tam tikroje srityje ar ribotai veiksniam tam tikroje srityje~~ **globojamam** asmeniui, globėjas ~~ar rūpintojas~~ privalo ją atlyginti.“

2. Pakeisti 3.246 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

~~„4. Kreiptis į teismą dėl globėjo ar rūpintojo atleidimo nuo pareigų turi teisę pats globėjas ar rūpintojas, globos ir rūpybos institucijos. Kreiptis į teismą dėl globėjo ar rūpintojo nušalinimo nuo pareigų turi teisę pats neveiksnaus tam tikroje srityje ar ribotai veiksnus tam tikroje srityje asmuo,~~ **kuriam nustatyta globa**, globos ir rūpybos institucijos arba prokuroras, dėl vaiko globėjo nušalinimo nuo pareigų – globos ir rūpybos institucijos arba prokuroras, o dėl vaiko rūpintojo nušalinimo nuo pareigų – globos ir rūpybos institucijos arba prokuroras, arba rūpintinis.“

47 straipsnis. 3.247 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3.247 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

~~„3.247 straipsnis. Globos ir rūpybos pasibaigimas~~

1. ~~Globa ir rūpyba pasibaigia įsiteisėjus teismo sprendimui pripažinti asmenį veiksniu ar panaikinti jo veiksnumą apribojimą~~ **globą**.

2. Nepilnamečiui sulaukus keturiolikos metų, jo globa pasibaigia, jo globėjas tampa nepilnamečio rūpintoju be papildomo sprendimo.

3. Rūpyba taip pat pasibaigia nepilnamečiui sulaukus aštuoniolikos metų arba kai jis įgyja ~~visišką~~ veiksnumą iki aštuoniolikos metų kitais įstatymų nustatytais atvejais.“

48 straipsnis. 3.257 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3.257 straipsnio 5 punktą ir jį išdėstyti taip:

„5) ~~abiem tėvai tėvams~~ arba ~~turimas turimam~~ ~~vienintelis vieninteliu~~ iš tėvų nustatyta tvarka pripažinti neveiksniais šioje srityje. **globa**;“.

49 straipsnis. 3.269 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3.269 straipsnio 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) ~~nepripažintas neveiksniu šioje srityje arba ribotai veiksnium šioje srityje~~ **kuriam nenustatyta globa**;“.

50 straipsnis. 3.277 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3.277 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„3.277 straipsnis. Globos ir rūpybos nustatymas

1. Globa teismo sprendimu skiriama pilnamečiam **fiziniam** asmeniui, kuris teismo pripažintas ~~neveiksniu tam tikroje srityje~~ dėl savo asmeninių gebėjimų sutrikimo ar nepakankamumo **negali suprasti savo veiksmų reikšmės ar jų valdyti. Globa gali būti nustatoma tik tuo atveju, kai asmeniui socialinės paslaugos ir kitos įstatymuose numatytos asmens teises mažiau ribojančios priemonės siekiant padėti įgyvendinti jo veiksnumą nėra pakankamos.**

2. Rūpyba skiriama pilnamečiam asmeniui, kuris teismo sprendimu pripažintas ribotai veiksnium tam tikroje srityje. **Asmens, kuriam nustatyta globa, vardu sandorius sudaro jo globėjas. Teismas negali paskirti globėjo prieš asmens, kuriam paskiriamas globėjas, valią. Globėjo teises ir pareigas nustato šio kodekso trečiosios knygos normos.**

3. Prašymą paskirti asmeniui globą turi teisę paduoti to asmens sutuoktinis, tėvai, pilnamečiai vaikai, globos institucija arba prokuroras. Jie taip pat turi teisę kreiptis į teismą dėl globos panaikinimo. Dėl globos panaikinimo taip pat turi teisę kreiptis asmuo, kuriam nustatyta globa.

4. Pilnamečio asmens globa pasibaigia teismo sprendimu.“

51 straipsnis. 3.278 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3.278 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„3.278 straipsnis. Globėjo ir rūpintojo veiklos kontrolė

1. Globos ir rūpybos institucijos privalo kontroliuoti, ar globėjas (~~rūpintojas~~) tinkamai atlieka savo pareigas.

2. Globėjo (~~rūpintojo~~) pareigas, susijusias su globotinio (~~rūpintinio~~) turto administravimu, nustato šio kodekso ketvirtosios knygos normos, reglamentuojančios turto administravimą.“

52 straipsnis. 3.279¹ straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3.279¹ straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„3.279¹ straipsnis. Pagalba priimant sprendimus

1. Pilnametis ~~veiksnius~~ fizinis asmuo gali raštu sudaryti sutartį su pilnamečiu ~~veiksniu~~ fiziniu asmeniu, kuriuo jis pasitiki, dėl pagalbos priimant sprendimus tam tikrose gyvenimo srityse. Sutartis dėl pagalbos priimant sprendimus gali būti sudaroma, kai asmeniui dėl psichikos ir elgesio sutrikimo arba dėl kitų aplinkybių (amžiaus, ligos ar kitų) sudėtinga priimti ~~geriausiai~~ jo interesus **ir valią** atitinkančius sprendimus. ~~Sutartį dėl pagalbos priimant sprendimus srityse, kuriose yra veiksnus, gali sudaryti ir fizinis asmuo, kuris yra neveiksnius tam tikroje srityje ar ribotai veiksnus tam tikroje srityje.~~

2. Sutartys dėl pagalbos priimant sprendimus sudaromos notarine forma **arba socialinių paslaugų teikimą ar asmens su negalia teisių apsaugos įgyvendinimą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka.** Sutartys dėl pagalbos priimant sprendimus ar jų pakeitimai registruojami ~~Neveiksnių ir ribotai veiksnų asmenų~~ **Globos ir pagalbos priemonių** registre. Sutarčiai dėl pagalbos priimant sprendimus ar jos pakeitimams įregistruoti reikalingus duomenis ~~Neveiksnių ir ribotai veiksnų asmenų~~ **Globos ir pagalbos priemonių** registrai pateikia šią sutartį ar jos pakeitimus patvirtinęs notaras ar konsulinis pareigūnas ~~Neveiksnių ir ribotai veiksnų asmenų~~ **šio** registro nuostatų

nustatyta tvarka. Kai pagalba priimant sprendimus teikiama socialinių paslaugų teikimą ar asmens su negalia teisių apsaugos įgyvendinimą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka, sutarčiai dėl pagalbos priimant sprendimus ar jos pakeitimams įregistruoti reikalingus duomenis **Globos ir pagalbos priemonių registrai** pateikia pagalbos priimant sprendimus paslaugos teikėjas šio registro nuostatų nustatyta tvarka. Sutartis dėl pagalbos priimant sprendimus prieš trečiuosius asmenis gali būti panaudota ir jiems sukelia teises pasekmes tik tuo atveju, jei ji įregistruota ~~Neveiksnių ir ribotai veiksnų asmenų~~ **Globos ir pagalbos priemonių** registre.

3. Pagalbą teikiantis asmuo turi vengti savo ir asmens, kuriam teikiama pagalba, interesų konflikto. Jei teikiant pagalbą kilo interesų konfliktas, *mutatis mutandis* taikomos šio kodekso 2.135 straipsnio nuostatos.

4. Pagalbą teikiančių asmenų veiklą prižiūri ir kontroliuoja šio kodekso 3.241 straipsnio 1 dalyje nurodytos globos ir rūpybos institucijos.

5. Šio skyriaus normos teikiant pagalbos priimant sprendimus paslaugas taikomos tiek, kiek socialinių paslaugų teikimą ar asmens su negalia teisių apsaugos įgyvendinimą reglamentuojantys teisės aktai nenustato kitaip.“

53 straipsnis. 3.279² straipsnio pakeitimas

Papildyti 3.279² straipsnį 3 dalimi:

„3. Asmeniui, sudariusiam sutartį dėl pagalbos priimant sprendimus, pageidaujant, asmuo, teikiantis pagalbą priimant sprendimus (toliau šiame skyriuje – pagalbininkas), turi teisę dalyvauti šiam asmeniui sudarant sandorius su trečiaisiais asmenimis, teikti pagalbą kreipiantis į valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitus juridinius asmenis, dalyvaujant kituose teisiniuose santykiuose, kai jam reikalinga pagalba priimant sprendimus (pagalba suteikiant šiam asmeniui reikalingą informaciją suprantamu būdu, pristatant jo priimtą sprendimą, jam komunikuojant su kitais ir pan.).“

54 straipsnis. 3.279³ straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3.279³ straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„3.279³ straipsnis. Pagalbos priimant sprendimus teikimo pabaiga

1. Bet kuri iš sutarties dėl pagalbos priimant sprendimus šalių gali kreiptis į notarą ar konsulinį pareigūną ir pateikti pareiškimą dėl sutarties nutraukimo. Pareiškimą dėl sutarties dėl pagalbos priimant sprendimus nutraukimo tvirtina notaras ar konsulinis pareigūnas. Pareiškimą dėl sutarties dėl pagalbos priimant sprendimus nutraukimo patvirtinęs notaras ar konsulinis pareigūnas ~~Neveiksnių ir ribotai veiksnų asmenų~~ **Globos ir pagalbos priemonių registrai** šio registro nuostatų nustatyta tvarka pateikia ~~Neveiksnių ir ribotai veiksnų asmenų~~ registrai duomenis, reikalingus šios sutarties nutraukimo faktui įregistruoti.

2. Kai pagalba priimant sprendimus teikiama socialinių paslaugų teikimą ar asmens su negalia teisių apsaugos įgyvendinimą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka, sutartis dėl pagalbos priimant sprendimus nutraukiama šioje sutartyje nustatyta tvarka, o jei sutartyje tokia tvarka nenustatyta, – šioje dalyje nurodytų teisės aktų nustatyta tvarka. Duomenis, reikalingus šios sutarties nutraukimo faktui įregistruoti, **Globos ir pagalbos priemonių registrai** šio registro nuostatų nustatyta tvarka pateikia pagalbos priimant sprendimus paslaugos teikėjas.

23. Sutarties dėl pagalbos priimant sprendimus nutraukimo faktas prieš trečiuosius asmenis gali būti panaudotas ir jiems sukelia teisių pasekmių tik tuo atveju, jei jis įregistruotas ~~Neveiksnių ir ribotai veiksnų asmenų~~ **Globos ir pagalbos priemonių** registre.“

55 straipsnis. Kodekso papildymas 3.279⁴ straipsniu

Papildyti Kodeksą 3.279⁴ straipsniu:

„3.279⁴ straipsnis. Pagalbos priimant sprendimus teikimo pagrindai

Šio skyriaus nuostatos *mutatis mutandis* taikomos ir pagalbininkams, kurie teikia pagalbą priimant sprendimus kitais nei sutarties dėl pagalbos priimant sprendimus pagrindais,

kai tokia pagalba teikiama pagal socialinių paslaugų teikimą ar asmens su negalia teisių apsaugos įgyvendinimą reglamentuojančius teisės aktus.“

56 straipsnis. 4.80 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 4.80 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Jeigu ~~vienas~~ **vienam** iš bendraturčių yra ~~neveiksnus šioje srityje ar ribotai veiksnus šioje srityje~~ **nustatyta globa** arba **vienas iš bendraturčių yra** nepilnametis, atidalijant dalį iš bendrosios dalinės nuosavybės turi dalyvauti globos (rūpybos) institucija.“

57 straipsnis. 4.236 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 4.236 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Nekilnojamojo daikto administravimo faktas registruojamas viešame registre ir nurodomas jo administratorius. **Šio kodekso 4.239 straipsnio 3 dalyje nurodytu atveju turto administravimo faktas registruojamas Globos ir pagalbos priemonių registre ir nurodomas turto administratorius.**“

58 straipsnis. 4.237 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 4.237 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Turto administratoriumi gali būti fizinis ar juridinis asmuo, kuriam teisės aktai leidžia teikti turto administravimo paslaugas. **Šio kodekso 4.239 straipsnio 3 dalyje nurodytu atveju turto administratoriumi gali būti šio kodekso 4.239 straipsnio 3 dalyje nurodyti asmenys ar gydymo, auklėjimo ar globos institucija, kurioje yra asmuo, kurio turtui nustatytas paprastas turto administravimas.**“

59 straipsnis. 4.238 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 4.238 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Turto administratorius turi teisę į atlyginimą, nustatytą administravimą nustatančiame akte, išskyrus atvejus, kai pagal įstatymą administravimas yra nemokamas. Jeigu akte, nustatančiame administravimą, atlyginimo dydis nenustatytas, jį nustato teismas, atsižvelgdamas į administratoriaus teikiamų paslaugų rinkos vertę. **Šio kodekso 4.239 straipsnio 3 dalyje nurodytu atveju turto administravimas yra neatlygintinas.**“

60 straipsnis. 4.239 straipsnio pakeitimas

Papildyti 4.239 straipsnį 3 dalimi:

„3. Jei asmuo dėl savo asmeninių gebėjimų sutrikimo ar nepakankamumo negali apginti savo turtinių interesų, tokio asmens sutuoktinis ar sugyventinis (partneris), o jei jo nėra, – **vienas iš tėvų (tėvių) arba vienas iš pilnamečių vaikų, arba vienas iš pilnamečių brolių (seserų), arba vienas iš pilnamečių vaikaitių, arba vienas iš senelių turi teisę kreiptis į teismą su prašymu skirti šioje dalyje nurodyto asmens turto administratorių. Šioje dalyje nurodytu atveju gali būti skiriamas tik turto paprastas administravimas.**“

61 straipsnis. 4.240 straipsnio pakeitimas

Papildyti 4.240 straipsnį 5 dalimi:

„5. Asmuo, kurio turtui nustatomas administravimas šio kodekso 4.239 straipsnio 3 dalyje nurodytu atveju, turi teisę savarankiškai sudaryti smulkius buitinius sandorius, sandorius, susijusius su asmeninės naudos gavimu neatlygintinai, taip pat sandorius, susijusius su savo uždirbtų lėšų, turto administratoriaus, kitų asmenų ar institucijų suteiktų lėšų panaudojimu, jeigu šiems sandoriams nėra nustatyta notarinė ar kita speciali forma.“

62 straipsnis. 4.251 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 4.251 straipsnio 1 dalies 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) ~~administratorių pripažinus neveiksniu šioje srityje ar ribotai veiksniu šioje srityje~~ **administratoriui nustačius globą,**“.

63 straipsnis. 5.15 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 5.15 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Testamentą gali sudaryti tik ~~veiksnius šioje srityje~~ asmuo, kuris suvokia savo veiksmų reikšmę ir pasekmes.“

64 straipsnis. 5.16 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 5.16 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Negalioja testamentas:

1) sudarytas ~~neveiksnaus šioje srityje~~ asmens, **kuriame nustatyta globa;**

2) sudarytas ~~ribotai veiksnus šioje srityje~~ asmens;

23) kurio turinys neteisėtas ar nesuprantamas.“

65 straipsnis. 5.17 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 5.17 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Vėlesnį testamentą pripažinus negaliojančiu, anksčiau sudarytas testamentas netampa galiojančiu, išskyrus atvejus, kai vėlesnis testamentas pripažįstamas negaliojančiu dėl to, kad jis buvo sudarytas dėl smurto ar realaus grasinimo, taip pat asmens, **kuriame** teismo ~~pripažinto neveiksniu šioje srityje ar ribotai veiksnus šioje srityje~~ **sprendimu nustatyta globa.**“

66 straipsnis. 5.56 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 5.56 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„5.56 straipsnis. ~~Neveiksnių šioje srityje ir ribotai veiksnus šioje srityje~~ **Nepilnamečių** ~~įpėdinių ir pilnamečių įpėdinių, kuriems nustatyta globa,~~ teisės į palikimą įgyvendinimas

~~Neveiksnių šioje srityje asmenų~~ **Nepilnamečių** vardu palikimą priima jų tėvai arba globėjai. Ribotai veiksnūs ~~šioje srityje asmenys~~ **nepilnamečiai** palikimą priima tik tėvų arba rūpintojų sutikimu. Jeigu rūpintojas šio sutikimo neduoda, ribotai veiksnus ~~šioje srityje asmens prašymu leidimą priimti palikimą gali duoti teismas~~ **Pilnamečio asmens, kuriame nustatyta globa, vardu palikimą priima jo globėjas.**“

67 straipsnis. 5.64 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 5.64 straipsnio 1 dalies 4 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4) nors **vienasvienam** iš įpėdinių yra ~~neveiksnius šioje srityje ar ribotai veiksnus šioje srityje~~ **nustatyta globa;**“

68 straipsnis. 6.47 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 6.47 straipsnio pavadinimą ir jį išdėstyti taip:

„6.47 straipsnis. Prievolės įvykdymas ~~neveiksniame~~ kreditoriui, **kuriame nustatyta globa,** ar kreditoriui, neturėjusiam teisės priimti prievolės įvykdymą asmeniškai“.

2. Pakeisti 6.47 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Prievolės įvykdymas ~~neveiksniame toje srityje~~ kreditoriui, **kuriame nustatyta globa,** laikomas tinkamu prievolės įvykdymu tik tiek, kiek skolininkas įrodo, kad toks įvykdymas tikrai atitiko ~~neveiksnaus toje srityje~~ kreditoriaus, **kuriame nustatyta globa,** interesus ir buvo atliktas jo naudai.“

69 straipsnis. 6.48 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 6.48 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„6.48 straipsnis. Skolininko ~~veiksnus aprašymas,~~ **kuriame nustatyta globa, prievolės įvykdymas**

Jeigu prievolę įvykdė ~~neveiksnius toje srityje ar ribotai veiksnus toje srityje~~ skolininkas, **kuriame nustatyta globa,** tai negalima ginčyti prievolės įvykdymo remiantis ~~skolininko veiksnus toje srityje ar ribotai veiksnus toje srityje~~ **tu, kad skolininkui nustatyta globa.**“

70 straipsnis. 6.56 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 6.56 straipsnio 1 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) kreditorius yra neveiksnus šioje srityje ir neturi globėjo **kreditoriui inicijuotas globos nustatymo procesas ir nepaskirtas globėjas**;“.

2. Pripažinti netekusiu galios 6.56 straipsnio 1 dalies 5 punktą.

5) kreditorius yra ribotai veiksnus šioje srityje ir jam nepaskirtas rūpintojas.

71 straipsnis. 6.172 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 6.172 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„6.172 straipsnis. Oferento ar akceptanto mirtis, bankrotas, likvidavimas ar veiksnumo apribojimas **globos jam nustatymas**

Oferento ar akceptanto mirtis, bankroto bylos jam iškėlimas, likvidavimas, neveiksnumas šioje srityje ar veiksnumo šioje srityje apribojimas **globos jam nustatymas** daro pasiūlymą sudaryti sutartį negaliojanti, jeigu šie įvykiai atsirado iki akcepto gavimo.“

72 straipsnis. 6.268 straipsnio pakeitimas

1. Pripažinti netekusia galios 6.268 straipsnio 3 dalį.

3. Asmens, pripažinto ribotai veiksnium tam tikroje srityje dėl psichikos ir elgesio sutrikimo, padaryta žala atlyginama bendrais pagrindais.

2. Pakeisti 6.268 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Jeigu žalos padarė asmuo, kuris savo veiksmų reikšmės suprasti ar jų valdyti negalėjo dėl psichikos ir elgesio sutrikimo, tai teismas gali įpareigoti atlyginti žalą kartu su šiuo asmeniu gyvenanti jo sutuoktinį, tėvus ar pilnamečius jo vaikus, kurie žinojo apie tokią žalą padariusio asmens psichikos būklę, tačiau nesiėmė priemonių, kad tas asmuo būtų pripažintas neveiksnium tam tikroje srityje **tam asmeniui būtų suteiktos socialinės paslaugos ar taikytos kitos įstatymuose numatytos priemonės, kurias suteikus ar taikius žalos būtų buvę galima išvengti**.“

73 straipsnis. 6.278 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 6.278 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„6.278 straipsnis. Atsakomybė už pripažinto neveiksnium tam tikroje srityje **pilnamečio** fizinio asmens, **kuriame nustatyta globa**, padarytą žalą

1. Už pripažinto neveiksnium tam tikroje srityje **pilnamečio** fizinio asmens, **kuriame nustatyta globa**, padarytą žalą atsako jo globėjas arba jį prižiūrėti privalanti institucija, jeigu neįrodo, kad žala atsirado ne dėl jų kaltės.

2. Globėjo ar atitinkamos institucijos pareiga atlyginti žalą nepasibaigia ir tuo atveju, kai žalą padaręs **padariusiam asmuo asmeniui** po jos padarymo pripažintamas veiksnium **panaikinama globa**.

3. Jeigu globėjas mirė ar neturi pakankamai lėšų žalai, padarytai asmens sveikatai ar gyvybei, atlyginti, o žalą padaręs asmuo turi pakankamai lėšų, tai teismas, atsižvelgdamas į ~~neveiksnaus tam tikroje srityje~~ asmens, **kuriame nustatyta globa**, ir nukentėjusio asmens turtinę padėtį bei kitas turinčias reikšmės bylai aplinkybes, gali išieškoti žalą iš ~~neveiksnaus tam tikroje srityje~~ asmens, **kuriame nustatyta globa**, turto.“

74 straipsnis. 6.280 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 6.280 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Tėvai, globėjas ar rūpintojas, taip pat šio kodekso 6.275, 6.276 ir 6.278 straipsniuose nurodytos institucijos, atlyginę nepilnamečio ar ~~pripažinto neveiksnium tam tikroje srityje~~ **pilnamečio** fizinio asmens, **kuriame nustatyta globa**, padarytą žalą, neturi regreso teisės į šiuos fizinius asmenis.“

75 straipsnis. 6.470 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 6.470 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Dovanotojas negali būti ~~neveiksnus šioje srityje~~ asmuo, **kuriame nustatyta globa**. Ribotai veiksnus šioje srityje asmuo gali būti dovanotojas su rūpintojo sutikimu. Jeigu rūpintojas šio sutikimo

~~neduoda, ribotai veiksnus šioje srityje asmens prašymu leidimą būti dovanotoju gali duoti teismas. Rūpintojo sutikimas nereikalingas, kai ribotai veiksnus šioje srityje asmuo dovanoja simbolines dovanas, kurių vertė neviršija vienos bazinės socialinės išmokos dydžio sumos. Neveiksnus šioje srityje asmens Asmens, kuriam nustatyta globa, globėjui draudžiama dovanoti neveiksnus šioje srityje šio asmens turtą pastarojo vardu, išskyrus simbolines dovanas, kurių vertė neviršija vienos bazinės socialinės išmokos dydžio sumos.~~

2. Pakeisti 6.470 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

~~„2. Neveiksniui šioje srityje asmeniui Asmeniui, kuriam nustatyta globa, skirtas dovanas turi teisę priimti tik jo globėjas, išskyrus simbolines dovanas, kurių vertė neviršija vienos bazinės socialinės išmokos dydžio sumos. Ribotai veiksnus šioje srityje asmuo turi teisę priimti jam skirtas dovanas su rūpintojo sutikimu. Jeigu rūpintojas šio sutikimo neduoda, ribotai veiksnus šioje srityje asmens prašymu leidimą priimti dovanas gali duoti teismas. Rūpintojo sutikimas nereikalingas, kai ribotai veiksnus šioje srityje asmuo priima simbolines dovanas, kurių vertė neviršija vienos bazinės socialinės išmokos dydžio sumos.“~~

76 straipsnis. 6.586 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 6.586 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Gyvenamosios patalpos nuomos sutartis negali būti pripažinta negaliojančia nuomotojo reikalavimu, jei jis, sudarydamas sutartį su asmeniu, kuris buvo tokios būklės, kai negalėjo suprasti savo veiksmų reikšmės ir jų valdyti, ar su ~~neveiksniu šioje srityje arba ribotai veiksnium šioje srityje~~ nuomininku, **kuriam nustatyta globa**, tai žinojo.“

77 straipsnis. 6.723 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 6.723 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Paslaugų teikėjo mirtis ar ~~neveiksnumas šioje srityje arba ribotas veiksnumas šioje srityje~~ **globos jam nustatymas** nutraukia paslaugų sutartį, išskyrus atvejus, kai analogiškas paslaugas turi teisę ir gali taip pat kvalifikuotai teikti paslaugų teikėjo teisių perėmėjai. Paslaugų teikėjo įpėdiniai, žinantys apie užsakymą, privalo imtis jiems prieinamų adekvačių priemonių kliento interesams apsaugoti.“

78 straipsnis. 6.735 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 6.735 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Pacientas turi teisę prašyti, kad ~~jo lėšomis~~ būtų padarytos jo medicinos dokumentų kopijos. Ši paciento teisė gali būti ribojama tik įstatymų nustatyta tvarka. Asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikėjas privalo paaiškinti pacientui įrašų medicinos dokumentuose reikšmę. Jeigu paciento reikalavimas yra pagrįstas, gydytojas privalo ištaisyti, užbaigti, panaikinti, paaiškinti ir (ar) pakeisti netikslus, neišsamius, dviprasmiškus duomenis arba su diagnoze, gydymu ar slauga nesusijusius duomenis.“

79 straipsnis. 6.763 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 6.763 straipsnio 1 dalies 7 punktą ir jį išdėstyti taip:

„7) viena iš šalių pripažįstama ~~neveiksniu tam tikroje srityje arba ribotai veiksnium tam tikroje srityje~~ ar nežinia kur esančia **ar vienai iš jų nustatoma globa**.“

80 straipsnis. 6.765 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 6.765 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytos taisyklės taip pat taikomos ~~neveiksniu šioje srityje pripažinto~~ įgaliotinio, **kuriam nustatyta globa**, globėjui, ~~ribotai veiksnium šioje srityje pripažintam~~ įgaliotiniui kartu su rūpintoju arba įgaliotinio, kuriam iškelta bankroto byla, nemokumo administratoriui.“

81 straipsnis. 6.792 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 6.792 straipsnio 1 dalies 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) komisierius miršta, pripažįstamas ~~neveiksniu šioje srityje arba ribotai veiksnium šioje srityje~~ ar nežinia kur esančiu, **jam nustatoma globa**, likviduojamas arba tampa nemokus (iškeliamas bankroto byla).“

82 straipsnis. 6.967 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 6.967 straipsnio 1 dalies 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) kai patikėtinis miršta, pripažįstamas ~~neveiksniu šioje srityje arba ribotai veiksnium šioje srityje~~ ar nežinia kur esančiu, **jam nustatoma globa** ar likviduojamas;“.

83 straipsnis. 6.978 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 6.978 straipsnio 1 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) pripažinus vieną iš partnerių ~~neveiksniu šioje srityje arba ribotai veiksnium šioje srityje~~ ar nežinia kur esančiu **arba vienam iš jų nustačius globą**, jeigu jungtinės veiklos sutartis ar vėlesnis likusių partnerių susitarimas nenustato išsaugoti jungtinės veiklos sutartį tarp likusių partnerių, išskyrus atvejus, kai jungtinės veiklos sutartis galioja ir be šio partnerio;“.

84 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2025 m. liepos 1 d.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė iki 2025 m. birželio 30 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

3. Įsigaliojus šiam įstatymui, asmenys, pripažinti neveiksniais visose srityse, tampa veiksnūs ir laikoma, kad jiems yra nustatyta globa. Įsigaliojus šiam įstatymui, asmenys, pripažinti neveiksniais tam tikroje srityje, tampa veiksnūs ir laikoma, kad jiems yra nustatyta globa teismo sprendime nurodytose srityse, o šių asmenų globėjai turi teisę veikti šiose srityse. Teismo sprendimuose nurodyti šioje dalyje nurodytų asmenų globėjai ir toliau lieka šių asmenų globėjais, kol bus pakeisti įstatymų nustatytais pagrindais ir tvarka. Pilnamečių asmenų globėjai, paskirti įsigaliojus šiam įstatymui, turi tokias pat teises, kaip ir iki šio įstatymo įsigaliojimo asmenims, pripažintiems neveiksniais tam tikroje srityje, paskirti globėjai, jei tai neprieštarauja asmens, pripažinto neveiksniu, interesams. Įsigaliojus šiam įstatymui, panaikinami visi šioje dalyje nurodytų asmenų teisių ribojimai, susiję su santuokos, rinkimų ir darbo teisinių santykių sritimis. Dėl iki šio įstatymo įsigaliojimo pripažinto neveiksniu tam tikrose ar visose srityse asmens teisinio statuso peržiūrėjimo teismo tvarka gali kreiptis pats asmuo, to asmens globėjas, sutuoktinis, tėvai, pilnamečiai vaikai, globos institucija, prokuroras arba nevyriausybinė organizacija, veikianti asmenų su negalia teisių ir interesų apsaugos srityje.

4. Asmenys, kurie teismo pripažinti ribotai veiksniais turtinių santykių srityje iki šio įstatymo įsigaliojimo, įsigaliojus šiam įstatymui tampa veiksnūs, o jų rūpintojai, nurodyti teismo sprendimuose, tampa šių asmenų turto administratoriais, nurodytais šio įstatymo 58 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 4.239 straipsnio 3 dalyje. Asmenys, kurie buvo pripažinti ribotai veiksniais kitose nei turtinių santykių srityse iki šio įstatymo įsigaliojimo, įsigaliojus šiam įstatymui tampa veiksnūs ir teismo sprendimuose nurodytose srityse veikia su rūpintojų sutikimu. Įsigaliojus šiam įstatymui veikiančių rūpintojų veiklai ir priežiūrai *mutatis mutandis* taikomos globėjų veiklą ir priežiūrą reglamentuojančios teisės aktų nuostatos. Įsigaliojus šiam įstatymui, panaikinami visi šioje dalyje nurodytų asmenų teisių ribojimai, susiję su santuokos, rinkimų ir darbo teisinių santykių sritimis. Asmenų, kurie iki šio įstatymo įsigaliojimo buvo pripažinti ribotai veiksniais kitose nei turtinių santykių srityse, rūpintojai per trejus metus nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos turi kreiptis į teismą dėl šių asmenų teisinio statuso peržiūrėjimo, o jei dėl tokio peržiūrėjimo rūpintojai nesikreipia, suėjus nurodytam trejų metų terminui šie asmenys tampa veiksnūs visose srityse ir jų rūpintojai atleidžiami nuo pareigų atlikimo.

5. Bylos dėl veiksnumo ribojimo ir globos asmeniui skyrimo, pradėtos ir nebaigtos nagrinėti iki įstatymo įsigaliojimo, baigiamos nagrinėti pagal šio įstatymo nuostatas.

6. Kituose teisės aktuose pateiktos nuorodos į Neveiksnių ir ribotai veiksnų asmenų registrą įsigaliojus šiam įstatymui reiškia nuorodas į Globos ir pagalbos priemonių registrą.

85 straipsnis. Įstatyme nustatyto galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimas

1. Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija atlieka šiame įstatyme nustatyto galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimą (toliau – *ex post* vertinimas).

2. Atliekant *ex post* vertinimą, turi būti įvertinta, ar panaikinus asmens neveiksnumo ir riboto veiksnumo institutus, asmenys, kurie dėl savo asmeninių gebėjimų sutrikimo ar nepakankamumo negali tinkamai apginti savo interesų, ir (ar) jų artimieji naudojo Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse nustatytomis mažiau šių asmenų teises ribojančiomis teisinėmis priemonėmis, padedančiomis įgyvendinti asmenų veiksnumą; ar globos nustatymas pilnamečiam asmeniui buvo taikomas kaip kraštutinė priemonė, kai asmeniui socialinės paslaugos ir kitos įstatymuose numatytos asmens teises mažiau ribojančios priemonės siekiant padėti įgyvendinti jo veiksnumą nėra pakankamos; ar asmens, teikiančio pagalbą priimant sprendimus, teisės dalyvauti kartu su asmeniu, kuriam teikiama ši pagalba, asmeniui sudarant sandorius su trečiaisiais asmenimis, kreipiantis į valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitus juridinius asmenis, dalyvaujant kituose teisiniuose santykiuose, kai asmeniui, sudariusiam sutartį dėl pagalbos priimant sprendimus, reikalinga tokia pagalba, įtvirtinimas padėjo asmenims, kuriems teikiama pagalba priimant sprendimus, įgyvendinti savo teises.

3. *Ex post* vertinimo laikotarpis – 2 metai nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos.

4. *Ex post* vertinimas turi būti atliktas per metus nuo *ex post* vertinimo laikotarpio pabaigos.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas